

Un tast de... **El teu gust**, d'Isabel-Clara Simó

PUNT DE VISTA. Planes 6 i 7

EL PUNT AVUI+ 2,50€

DIUMENGE • 12 de juliol del 2020. Any XLV. Núm. 15418 - AVUI / Any XLII. Núm. 14288 - EL PUNT

#CATALUNYALLIBERTAT Planes 8 a 16

a presó Mil dies

L'Estat manté engarjolats **Sánchez i Cuixart** malgrat el rebuig internacional
Al cap de tres anys **els Jordis** mantenen intacte el compromís nacional
Van passar els dos primers anys tancats sense condemna **del Suprem**
L'artista Quim Moya està creant **retrats dels presos polítics** des del 2017

Entrevista Jordi Sánchez

“Mentalment, estic preparat per aguantar dos o tres mil dies més”

“Hi ha institucions a l'Estat al marge del poder democràtic que han imposat una lògica de revenja”

Opinió Jordi Cuixart

La lluita continua sense por

“Cal ser més determinats, conscients de les dificultats però també del poder i de la força de la gent”

Art sense barrots

Envia'ns el teu cartell de suport a presospolitics@elpuntavui.cat

www.waterworld.es

WATER WORLD LLORET

AQUADIVER Platja d'Aro

tornem Stay safe & enjoy

www.aquadiver.com

Els rebrots de la Covid-19 fan saltar l'alarma a l'Hospitalet

Plana 18

L'ESPORTIU

El Barça manté viva la lliga amb el triomf contra el Valladolid (0-1)

Farré accessibilitat

pujaescales

tel. 609 314 500 www.farre.es

Nacional

Entrevista a
Jordi Sànchez

“Pedro Sánchez
ens toreja perquè
li ho hem posat
en safata”

Estat d'alerta
a l'Hospitalet
per un rebrot
de la Covid-19

La segona ciutat de
Catalunya passa en
una setmana de 30
casos a superar-ne
el centenar

POLÍTICA LA REPRESSIÓ

Els Jordis, 1.000

PETICIONS • Govern i judicatura espanyols mantenen Cuixart i Sànchez camí dels tres anys de presó ignorant les peticions de llibertat de l'ONU, Amnistia i el Consell d'Europa
DRETS • L'ONU i Amnistia diuen que se'ls han vulnerat els drets d'expressió i reunió empresonant-los per una protesta

Xavier Miró
BARCELONA

Avui fa mil dies de l'empresonament dels Jordis, des que el 16 d'octubre del 2017 l'Audiència Nacional els va enviar a presó incondicional sota l'acusació de sedició per haver cridat a la protesta del 20 de setembre anterior davant de la seu del Departament d'Economia de la Generalitat contra l'escorcoll de la Guàrdia Civil, que havia detingut diversos alts càrrecs del govern català a qui relacionava amb l'organització del referèndum previst per a aquell imminent 1 d'octubre. El president d'Òmnium, Jordi Cuixart, i l'aleshores president de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) i avui líder polític de JxCat i la Crida, Jordi Sànchez, es van passar dos anys a la presó sense haver estat condemnats i van camí del tercer un cop sentenciats pel Tribunal Suprem. El seu cas ha estat censurat per organitzacions internacionals de drets humans pel fet de ser privats de llibertat i condemnats com a simples activistes, sense cap responsabilitat política executiva, i per una protesta multitudinària pacífica que no va impedir l'operació de la Guàrdia Civil del 20 de setembre.

Amnistia Internacional (AI) va demanar la llibertat dels Jordis encara en presó preventiva perquè se'ls havia vulnerat la llibertat d'expressió i reunió, drets que l'organit-

Les frases

“La privació de llibertat de Cuixart i Sànchez és arbitrària perquè contravé la Declaració de Drets Humans i el Pacte de Drets Civils i Polítics”

“L'element de violència és essencial per a la qualificació penal, però es constata que les accions no ho van ser ni la van incitar”

José Antonio Guevara
PRES. GRUP DE TREBALL DE L'ONU

“La llibertat de reunió i d'expressió protegeix les accions directes no-violentes –fins i tot si vulneren la llei”

Daniel Joloy
ASSESSOR LEGAL D'AMNISTIA
INTERNACIONAL

“Aquestes dones i homes no representen cap amenaça per a ningú. El fet mateix de la seva detenció causa preocupació”

Boriss Cilevics
RELATOR DEL CONSELL D'EUROPA

zació sosté que són els que van exercir aquell 20-S. A més, un cop sentenciats, AI presentava a la tardor un informe on conclou que la condemna de nou a tretze anys de presó contravé el dret internacional.

L'organització no posa en dubte la legalitat del judici però sí la dura condemna en considerar que vulnera el principi de legalitat. Aquest principi estableix que una persona té dret a saber per quins actes se'l pot condemnar penalment i durant quant temps. El text “molt general” i “vague” del delictes de sedició del Codi Penal permet fer interpretacions “desproporcionades”,

com AI considera que va fer el tribunal, interpretacions que no tenien per què preveure els Jordis en cridar a una protesta pacífica –de fet, a diferència de la resta de presos, l'orga-

nització considera el dels Jordis un cas indubtable de vulneració dels drets a la llibertat d'expressió, reunió i desobediència civil. En paraules de l'assessor legal i de polítiques d'AI, Daniel Joloy, “les autoritats no han d'imposar càrrecs severos no proporcionals a les accions que no van ser fetes amb violència”.

Per la seva banda, el Grup de Treball de Detencions Arbitràries de l'ONU demanava l'alliberament immediat de Cuixart, Sànchez i el vicepresident Junqueras el maig de l'any passat també mentre estaven en presó preventiva. El grup considerava que se'ls va vulnerar la presumpció d'innocència quan la vicepresidenta o el ministre de l'Interior espanyols els van titllar sense judici de “perillous i rebels”. Veia “arbitrària” la

Cuixart i Sànchez anant a l'Audiència Nacional per declarar, el 16 d'octubre del 2017 ■ ACN

seva detenció arran d'una actuació emparada per la llibertat d'expressió i reunió i també conclouia que els presumptes delictes s'havien comès a Catalunya i per “funcionaris i parlamentaris catalans” de manera que haurien d'haver estat jutjats al TSJC. En un nou informe al juliol, el mateix grup d'experts en drets humans determinava el mateix per als casos de Forn, Rull, Bassa i Romeva.

També el Consell d'Europa (COE) ha de fer un informe sobre els presos a Espanya i Turquia a petició d'una vintena de diputats i el títol del qual –“Els

polítics haurien de ser processats per declaracions fetes durant l'exercici del seu mandat?” – evidencia que s'analitza el cas català sota l'òptica de la llibertat política. L'informe, que

El COE dirà si es pot processar polítics per haver fet declaracions

s'ha de portar enguany a debat al ple de l'Assemblea de Parlamentaris, hauria d'incloure una recomanació o una resolució que el comitè de Drets Humans

podrà esmenar abans que sigui votada.

Al 2 d'abril, en ple confinament per la Covid-19, el relator encarregat d'elaborar-lo, el diputat socialista letó Boriss Cilevics, feia un primer gest i demanava la llibertat dels presos. Cilevics recordava que els havia conegut personalment a la presó de Lledoners i que no hi havia cap raó per no permetre'ls passar la pandèmia al seu domicili particular. La crisi de la Covid-19 hauria de ser motiu definitiu per alliberar-los, però, a més, afegia: “El fet mateix de la seva detenció causa preocupació.” ■

L'APUNT
Corcs

Emili Bella

Ara ho veu tothom i es llegeix pel món: la monarquia aquella que va posar Franco està corcada. El propi fill s'intenta allunyar del pare, com si una institució que es perpetua via genital es pogués deslligar del monarca anterior i dels seus regals de boda. Al Borbó d'ara li escau la frase aquella del musical *Hamilton*, en què Jordi III d'Anglaterra, identificat amb la pèrdua de les

colònies americanes, diu: "*I will send a fully armed battalion to remind you of my love!*" Que, traduït, vindria a ser: "*A por ellos, perquè us estimo.*" Joan Margarit escrivia: "*La llibertat és quan comença l'alba / en un dia de vaga general. / És morir lliure. Són les guerres mèdiques. / Les paraules República i Civil. / Un rei sortint en tren cap a l'exili.*"

VOLVIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

10 dies a la presó

Crida diària d'El Punt Avui per a l'alliberament

El 18 d'octubre del 2017, El Punt Avui començava a publicar una plana il·lustrada diària per reivindicar la llibertat dels Jordis, una plana que el 2 de novembre va ser doble per l'empresonament subsegüent dels membres del govern català. Al cap d'un temps es va decidir tornar a una única il·lustració solidària diària. Hi han participat i hi participen artistes professionals, però sobretot ciutadans del carrer que envien les seves il·lustracions, dissenys, cartells reivindicatius, fotografies, etcètera. Tenint en compte que la publicació s'ha fet ininterrompudament, se n'han publicat ja més de mil atenent el període en què se'n publicaven conjuntament una dedicada als Jordis i l'altra dedicada als membres del govern. Expressen una varietat d'estils, composicions, idees i sentiments relacionats amb els presos i la llibertat. Es poden fer arribar a l'adreça presospolitics@elpuntavui.cat.

Si tot torna a mitges, la teva quota també al 50%*

Ara amb My Renting paga només la meitat de la quota fins a 2021.
Gamma SUV Volkswagen des de 174 € al mes*.
 Sense entrada. Amb IVA. Tot inclòs.

Autopodium
 Girona, Figueres, Sant Feliu de Guíxols, Mont-Ras, Olot, Lloret de Mar
www.autopodiumvw.com

*Quota de 347,8 € (IVA incl.) per a un T-Cross Edition 1.0 TSI 70 kW (95 CV) 5 vel., a 48 mesos i 10.000 km/any, amb existència d'un descompte del 50% en les quotes mensuals durant 8 mesos a partir de la primera mensualitat completa inclosa. Oferta Volkswagen Renting S.A. (Av. de Bruselas, 34, Alcobendas) vàlida per a tota la gamma excepte: Sharan, Arteon i Touareg. Inclou manteniment, reparacions i assegurança a tot risc amb franquícia. Sense entrada. Gamma Volkswagen (excepte Sharan, Arteon i Touareg): Consum mitjà WLTP (l/100km): de 4,7 a 9,3. Emissió de CO₂ WLTP (NEDC) (g/km): de 122 (101) a 214 (176). Oferta vàlida fins al 30/6/2020. Incompatible amb altres ofertes. Consulta'n les condicions al teu concessionari Volkswagen.

POLÍTICA LA REPRESSIÓ

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Art contra els barrots

CONSTÀNCIA • L'artista Quim Moya està creant diàriament, des del novembre del 2017, retrats personals dels presos polítics catalans **MOSAIC** • El 25 de juliol farà la peça número mil i tancarà definitivament el projecte, titulat 'Mantra del record'

Maria Palau
BARCELONA

Un llapis i un paper. L'artista Quim Moya s'ha encomanat a aquests humils estris per homenatjar amb una constància sagrada els presos polítics catalans. No ha necessitat gairebé més, no més que un retolador o unes aquarel·les, per empatitzar amb el seu sofriment. Cada dia els evoca i els invoca en un retrat. Cada dia des del 3 de novembre del 2017, traça els seus rostres. Els ha dibuixat diàriament "com si fos una petita pregària, un moment molt íntim per connectar-me amb ells i enviar-los energia", explica.

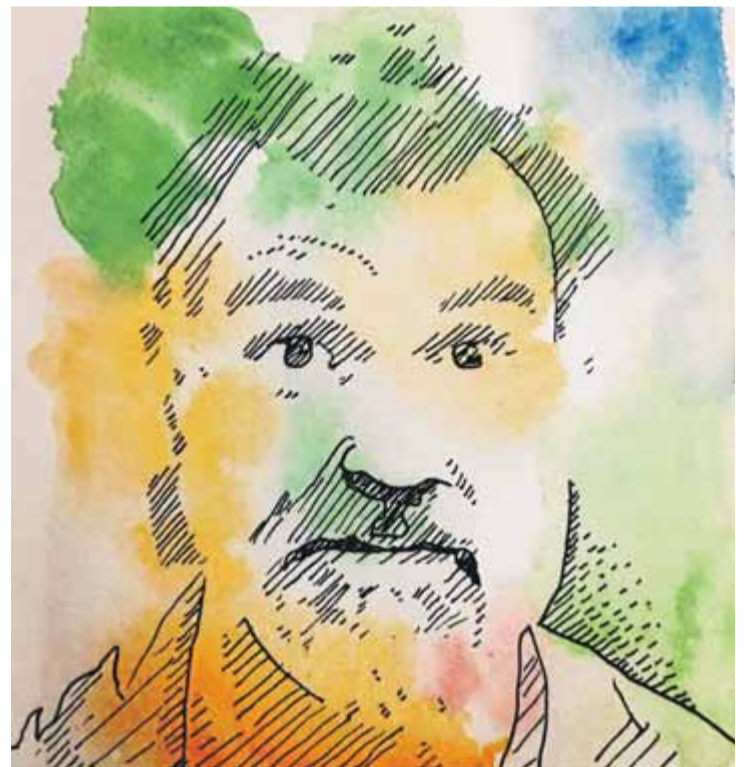
El projecte *Mantra del record* va néixer sense cap més pretensió que purgar sentiments d'incomprensió, ràbia i tristesa. Un retrat ha portat a l'altre. "Alguns els he fet plorant, d'altres orgullos i content." Sense forçar-ho, han acabat sent centenars. Avui, diumenge, ja en seran 987. El pròxim 25 de juliol, Moya crearà el darrer, el número 1.000, amb el qual culminarà aquesta aventura artística. Com ha fet amb tots, aquell mateix dia el publicarà al seu compte d'Instagram. Com va fer amb el primer, molt sobri, d'una Dolors Bassa amb un rictus pensa-

"Ha estat un moment molt íntim per connectar-me amb ells i enviar-los energia"

tiu. O amb el 500, una visió colorista de Carme Forcadell, perfectament reconeixible tot i que emula ser una imatge en negatiu.

No hi ha un pres polític més representat que un altre. Les preferències ideològiques de l'autor són imperceptibles. Als CDR tampoc els ha volgut deixar al marge. A ells els ha tractat com a grup, no individualment, "per la raó que no són persones públiques".

"És el calendari de la vergonya", exclama aquest artista nascut a Barcelona el 1975 que resideix des de fa anys a Avinyó. L'1-0 ja se'l va passar dibuixant a l'escola d'aquest poble del Bages. Des de les cinc del matí, va adoptar el paper "d'observador" del referèndum amb les mateixes eines: un llapis i un paper. Llavors va ser quan va començar a entendre que necessitava l'art per gestionar les emocions que li provocava el conflicte polític català. Un art que en la seva trajectòria sem-

Retrats de Dolors Bassa (el primer que va fer), Carme Forcadell (el número 500), Oriol Junqueras i Jordi Cuixart ■ QUIM MORA

Retrat col·lectiu

Pera Quim Moya, el projecte 'Mantra del record' ha acabat agafant la condició de símbol universal de la llibertat. Són retrats personals, però avisa: en cada una de les imatges "hi som tots".

pre ha tingut un caràcter "combatiu". I no el deixarà de tenir quantanqui el projecte *Mantra del record*, que reconeix que l'ha deixat amb una certa sensació d'esgotament interior. "Sé que ressorgirà d'altres maneres."

Les xarxes socials no han estat l'únic espai en què s'ha pogut veure aquest magma de dibuixos. També se n'han promogut exposicions físiques, al centre d'art de Vic, al Casino de Manresa i a la seu de l'editorial Comanegra, a Barcelona, que a més va intervenir per patrimoniar

litzar els 600 i escaig retrats que havia fet fins aquell moment Moya impresos en una monumental lona. La va incorporar el Museu d'Història de Catalunya als seus fons. L'artista remarca el valor de conjunt de la seva acció. L'obra d'art, diu, són, o seran aviat, els 1.000 dibuixos. El repte ara, doncs, és exposar-los junts. Encara no sap on, però hi està a sobre.

No coneix personalment cap dels líders independentistes catalans. Li consta que a alguns els ha arribat que un artista els té presents cada

dia. A Jordi Turull li ho va fer saber una amiga seva per carta. Li ho va agrair. La família de Quim Forn li va demanar un dels retrats per il·lustrar la portada del seu llibre. Per descomptat que els hi va enviar. Jordi Cuixart li va escriure amb entusiasme per un altre projecte artístic seu que també el revivia amb una actuació de pintura en directe a Santa Perpètua de Mogoda. L'art no els salvarà però no els farà sentir tan sols. "És un projecte fet des de l'amor i des del desig de llibertat", rebla Moya.

POLÍTICA LA REPRESSIÓ

Jordi Sànchez President de la Crida Nacional per Catalunya i expresident de l'ANC

“Pedro Sánchez ens toreja perquè li ho hem posat en safata”

MESA DE DIÀLEG • “El pecat d’origen de la mesa de diàleg és no haver nascut d’una decisió institucional sinó d’una acció legítima d’un grup parlamentari” **ELECCIONS** • “La data de les eleccions és decisió del president Torra, i també de Puigdemont en tant que president legítim”**Xevi Xirgo**
BARCELONA

Jordi Sànchez, expresident de l'ANC, avui fa mil dies que dorm a la presó. Ahir dissabte, El Punt Avui va poder conversar una estona amb ell i analitzar la situació, políticament i personalment.

Mil dies a la presó. S’ho hauria imaginat mai?

No. És evident. Crec que ningú. Ni tan sols a tocar l’1-O ens imaginàvem l’onada repressiva que hem patit. En cap de les reunions que hi havia hagut, en cap trobada, mai havíem imaginat que podríem ser condemnats a penes d’entre 9 i 13 anys de presó, i que la meitat del govern seria a l’exili amb ordres de recerca i extradició.

Hauran de passar com a mínim mil dies més abans la justícia europea no es pronuncii, no?

Probablement. Mil dies i fins i tot més. Tots els antecedents de casos similars han trigat quatre, cinc o sis anys. En tot cas, mentalment estem preparats per aguantar mil o dos mil dies més. Sabem que la repressió no ha estat una mesura excepcional de l’Estat espanyol, i que seguiran utilitzant tota la seva capacitat de coacció per intentar que desistim. La nostra força és que durant mil dies no hem desistit. I seguirem amb la mateixa energia i determinació.

Compleix mil dies quan tots els presos polítics ja surten amb permisos penitenciaris gràcies a l’article 100.2, i just quan tots estan concedint el tercer grau. El hi concediran?

El que hem de vigilar és que no hi hagi cap retrocés amb el

100.2. Perquè la fiscalia general de l’Estat ens està aplicant una excepcionalitat, a nosaltres; està actuant com no ho ha fet mai amb cap altre pres. Ells mateixos ho han escrit: volen utilitzar-nos com un element d’escarri i de càstig exemplaritzant perquè no es torni a produir mai més el que vam viure l’1 d’octubre. No ho sabem, què pot passar; però sabem que no estem rebent cap tracte de favor: l’aplicació de l’article 100.2, que permet sortir a treballar i tornar a dormir a la presó cada dia, i el tercer grau, que permet un règim de més flexibilitat, no deixen de ser variants de com complir condemna. Seguim sent presoners de l’Estat espanyol per haver exercit un dret democràtic.

El Tribunal Suprem s’haurà de pronunciar sobre el tercer grau.

Sí. Però abans s’haurà de pronunciar sobre la petició de la fiscalia del Suprem, que ha demanat que sigui el Suprem i no l’Audiència qui sigui competent per decidir sobre l’aplicació del 100.2. Si això passa, serà un escàndol. Seria una mostra de desconfiança del Suprem cap als magistrats de l’Audiència de Barcelona, que serien clarament desautoritzats. Aquesta superioritat amb què ens ha tractat el Suprem, ara la mostraria en relació amb els seus propis col·legues.

Què pensa quan llegeix en alguns dels recursos a les seves sortides del centre penitenciari que se’ls ha de reeducar.

Sí, diuen que se’ns ha de reeducar... Penso el mateix que quan vaig llegir el gener del 2018, quan acabava de ser escollit diputat al Parlament de Catalunya, que no se’m donava la lli-

bertat provisional perquè havia renovat el meu esperit delictiu havent-me incorporat a unes llistes electorals i havent estat escollit diputat. Això ho escriu literalment el magistrat Llena. Quan un lletrat diu que anar a unes llistes electorals és renovar un compromís delictiu, entens que els valors democràtics no seran els que acompanyaran l’aplicació del dret, que és el que hauria de ser en un estat democràtic i de dret. El mateix Llena va escriure que no em donava la llibertat perquè amb el meu ideari podia tornar a delinquir. És claríssim que hi ha un apriorisme que es posa per damunt de qualsevol altre, i que és la ideologia i la unitat d’Espanya. Es posa com a font bàsica del dret. I això és el que ja va anunciar el fiscal general José Manuel Maza el setembre del 2017 durant l’obertura de l’any judicial. Ha anat marcant la pauta. Per a ells, la sagrada unitat d’Espanya és la font de dret.

Li he sentit dir que l’aleshores president Rajoy no volia que anessin a la presó.

Ningú posarà en dubte les meves distàncies ideològiques amb Rajoy. Són immenses. Però al govern de Rajoy la nostra presó el va incomodar, com el va incomodar igualment l’empresonament del govern. El govern de Rajoy es va veure abocat, atrapat en una lògica de l’Estat profund situat bàsicament en el triangle format per la Casa Reial, la fiscalia general de l’Estat i el Consejo General del Poder Judicial, que és qui controla el Suprem. Són el triangle que construeix tot el que ha passat jurídicament a partir del setembre del 2017. La querrela de la fiscalia contra mi i contra Jordi Cuixart era l’anunci d’això.

Quant al rei, crec que hi ha elements més que contrastats per afirmar que el president Rajoy no era partidari i no va ser qui va impulsar el seu discurs del 3-O. Amb això no pretenc salvar Rajoy, el que dic és que tenim unes institucions a l’Estat que actuen al marge del poder democràtic i que han imposat una lògica de revenja al marge de canals democràtics i garanties judicials.

A Catalunya molta gent havia cregut que el rei seria clau per facilitar l’entesa.

Ho hauria pogut ser. Però el rei, i ja no el rei emèrit, el fill, va tenir una oportunitat i no només no la va aprofitar, sinó que va ajudar una part del conflicte. El 3 d’octubre el rei Felip VI deixa de ser una institució que pugui aportar elements de solució. Acaba agafant la bandera d’una de les parts i legitimant la repressió de l’1-O.

Al president Pedro Sánchez li passa el mateix, amb el triangle que abans ha esmentat? La situació actual l’incomoda?

Indubtablement. A qualsevol polític, encara que estigui a les antípodes ideològicament, sap que la situació general de repressió a Catalunya només li genera problemes i dificultats; no només per la governança i els pactes institucionals que necessita el govern quan no té majoria, sinó perquè cap president de govern no es pot sentir còmode havent desobeït decisions d’Amnistia Internacional o d’organismes com Nacions Unides.

I la mesa de diàleg?

Com a concepte és una bona eina, però en aquest cas fins ara no ho ha estat perquè té un pecat d’origen: no va néixer d’una

Hi ha institucions a l’Estat que actuen al marge del poder democràtic i que han imposat una lògica de revenja

voluntat institucional, per la part catalana, d’abordar un diàleg des d’una unitat d’acció estratègica amb el regne d’Espanya, sinó que va néixer d’un acord entre PSOE i ERC per garantir la governabilitat de Pedro Sánchez. Això és una dificultat no menor. I després té un problema de mètode: aquesta mesa, fins on jo sé, ha estat ara per ara incapaç de generar equips de tercera o quarta línia que avancessin en treballs paral·lels. És una mesa on ningú sap ben bé com abordar el conflicte. No cal ser un catedràtic en ciència política o en conflicologia per entendre que el mètode és tant o més important que l’escenografia o l’escenifica-

Jordi Sánchez, reflectit en un mirall, en el local on El Punt Avui ahir hi va mantenir la conversa ■ JOSEP LOSADA

d'intentar facilitar la confluència d'una part de l'independentisme polític. I és evident que hi va haver actors que van dir que no els agradava l'operació, entre ells el PDeCAT, però també ERC. L'esperit de la Crida per mi continua sent vàlid.

Llavors? Amb JxCat són allà mateix, en un intent d'agrupar?

Amb una diferència. En aquell moment, amb les limitacions que jo tenia a la presó i la dificultat de comunicació, i amb unes eleccions a prop, o convertíem la Crida en un partit o continuàvem treballant per la unitat. I vam optar per la segona opció. Ara, més d'un any i mig després, el temps s'ha acabat. I aquesta oferta de fer un nou espai no quedarà oberta *sine die*, esperant que algú hi vulgui ser. La convocatòria que ha fet el president Puigdemont pel 25 de juliol trenca la dinàmica que portàvem fins ara.

La Crida s'ha de dissoldre? Ho estan preguntant aquests dies als associats...

Vull ser respectuós amb el conjunt dels associats. Però tinc clar que cap entitat o cap sigla és en ella mateixa una pàtria i, per tant, per a mi, les organitzacions són instruments al servei d'una idea. L'independentisme requereix que siguem capaços de fer un espai sòlid, fort, abandonant cultures orgàniques tancades, per abocar tota l'energia en un espai de confluència. En cap cas la Crida s'ha de plantejar ser una sigla més dintre d'un magma de noms.

El PDeCAT, més que atret, sembla que s'ha sentit expulsat d'aquest espai. Encara negocia amb David Bonvehí? Què ha de fer el PDeCAT?

La comunicació amb ell continua, i ha de continuar. Crec que no trobarà cap declaració meva en aquest any i mig dient el que ha de fer el PDeCAT. Respecto les seves decisions. Del que sí que estic convençut és que el projecte guanyador, il·lusionant i que ens ha de permetre fer un bon govern i el país a què aspirem, i que ens ha de dur a la república, passa per l'escenari que configurarem a partir del 25 de juliol amb el president Puigdemont.

Al PDeCAT se li acaba el temps per decidir?

Les portes de JxCat sempre estaran obertes a qualsevol persona que vulgui incorporar-se per sumar en aquest nou projecte, mai és tard.

El PDeCAT ha de permetre la doble militància?

Jo no diré el que ha de fer el PDeCAT.

Hi deu haver molts càrrecs, regidors o alcaldes, que es deuen sentir entre l'espasa i la paret.

Segur, perquè a ningú li agrada escollir entre pare i mare. Jo no he estat mai militant d'un partit polític, però alguns militants m'ho han comentat. Tinc molt clar que finalment s'acabarà produint un decantament natural cap a un espai on tothom se sentirà còmode, perquè la voluntat és que sigui un espai inclusiu.

La baralla que tenen per la marca JxCat no ajuda gaire...

Un partit és dels seus militants i, sobretot, moralment dels seus votants. I ningú més que el president Puigdemont, que va ser qui va posar aquesta marca en el mercat electoral, pot representar avui aquest nom. La resta jo crec que són qüestions que el temps ja acabarà concretant.

Si és així, Puigdemont ha d'encapçalar la llista?

El president Puigdemont farà el que cregui que ha de fer. Això en primer lloc. En segon lloc, ningú dubta que seria el millor cartell electoral. Els candidats i les llistes en aquest nou espai, però, els decidiran els militants, els associats, a través d'un procés de participació.

Vist que Puigdemont és eurodiputat, Joan Canadell o Jordi Puigneró serien bons candidats efectius?

La meua energia ara no està en els candidats sinó en el propòsit que la nova organització neixi amb força. No hi ha ni data electoral. Cada cosa al seu temps.

I aquest horitzó electoral, pactat entre JxCat i ERC?

La data de les eleccions és una decisió del president de la Generalitat, i també de Puigdemont en tant que president legítim. No tinc cap dubte que el president Torra i Puigdemont trobaran una proposta, que entenc que també posaran sobre la taula amb el soci de govern i la resta d'actors.

No sembla que entre JxCat i ERC hi hagi una relació molt fluida, veient els desacords continus. Què està passant?

Que no hi ha hagut una comunicació fluida. El tema de la presó i l'exili, sense justificar-ho tot, em sembla que és un element que dificulta els espais de conversa imprescindibles entre els màxims dirigents d'aquests espais. I hem de ser conscients també que una certa rivalitat electoral existeix, i que caldrà

La repressió ha fet el seu efecte, sí. Però menys del que ells voldrien. Fixi's en les posicions que mantenen els presos

ció. Seure al voltant d'una taula no és garantia d'abordar el conflicte amb èxit.

Tampoc hi deu ajudar que ERC i JxCat discrepin. El president Sánchez se n'aprofita?

Sánchez utilitza el pecat d'origen d'aquesta mesa, que és no haver nascut d'una decisió institucional, que és el que tocaria, sinó d'una acció legítima d'un grup parlamentari. A Sánchez, si alguna cosa se li ha de reconèixer, és una habilitat exquisida en l'acció parlamentària, és un mag.

El que m'està dient és que ERC es va equivocar?

No vull criticar ERC en aquest

La independència és irreversible. Estem en un procés que no s'ha aturat i que hem d'acabar. Pit i collons!

tema. El que dic és que no es va fer bé. Segur que ERC té part de culpa, i segur que JxCat té part de culpa, i la CUP també. El que faig és constatar una evidència. No vull posar sal a la ferida. Però Sánchez està torejant-nos perquè li ho hem posat en safata. El principal problema és com va néixer, la mesa de diàleg, i per tant hauríem de recomençar.

A diferència d'altres presos, que han fet "un pas al costat", vostè ha fet a la inversa: va entrar en política quan era a la presó. Es va presentar al Congrés, va fundar la Crida i ara aposta per JxCat com a partit. Jo havia estat al capdavant de l'ANC, d'un moviment assem-

Hem de tornar a recuperar confiança, entre institucions i ciutadania, en els lideratges...

bleari, i la paradoxa és, efectivament, que entro en política quan soc a la presó. Quan estava tancat a Soto del Real vaig pensar que era la millor resposta. Vaig pensar: "L'Estat no s'aturarà mai." I vaig dir: "Doncs jo no m'aparto." La meua resposta a tota la gent que em donava suport quan era a Soto va ser dir-los que, malgrat la repressió, jo no tiraria la tovallola. I em vaig implicar en una acció política col·lectiva, en l'espai polític liderat pel president Puigdemont.

Va fundar la Crida amb la voluntat de crear un espai més transversal, però no va aconseguir el seu objectiu...

La Crida neix per la voluntat

POLÍTICA LA REPRESSIÓ

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT**Jordi Sànchez** President de la Crida Nacional per Catalunya i expresident de l'ANC

Jordi Sànchez, en el moment de mantenir la conversa amb El Punt Avui, a Barcelona. La conversa va ser a l'interior del cafè Joans, al barri de Sants de Barcelona, que visitava per primer cop. Ni a Jordi Sànchez ni al fotògraf no li va passar despercebut el detall del quadre amb la fotografia de Laurel i Hardy penjat a l'interior de la cafeteria: tots dos porten un llaç groc. ■ JOSEP LOSADA.

acabar de veure si finalment hi ha una coincidència en relació amb la mirada estratègica de futur. Caldrà veure les properes setmanes i mesos, més enllà d'una voluntat de confluència unitària en unes eleccions, que a això ERC ja hi va dir per activa i passiva que no, si hi ha coincidència estratègica.

Totes les enquestes indiquen una victòria clara d'ERC. Però l'independentisme s'haurà d'entendre altre cop, si vol governar.

Estic convençut que hi haurà entesa.

Quan hi hagi eleccions, quina diferència estratègica els dirà que hi ha als electors, entre JxCat, ERC o la CUP?

Jo puc parlar només de la nostra, d'estratègia. I és la voluntat de renovar el compromís expressat l'1-O, sabent que l'Estat defuig qualsevol sortida dialogada i que busca qualsevol excusa per no abordar el conflicte. Un element clau és que volem força i musculatura, com la vàrem tenir l'1-O, per tornar a plantejar un comportament institucional o ciutadà que permeti que l'Estat reconegui l'existència d'aquest problema i negociï. I una aposta per fer un govern que administri bé i doni certes a les demandes dels ciutadans en uns moments socialment i econòmicament complicats.

Quan diu que l'objectiu és que

Hi va haver ingenuïtat el 2017? Vam ser innocents? És probable. Doncs hem après la lliçó. La vida no s'acaba

L'Estat reconegui el problema, a què es refereix? Al fet que pacti un nou referèndum?

És prematur dir-ho. El que és indubtable és que ens agradaria resoldre aquest conflicte de manera democràtica i civilitzada. I de moment un referèndum acordat és el millor sistema. Ho veig possible? No. A curt termini, no veig indicadors que em permetin ser optimista. L'experiència apresada és que l'Estat espanyol s'hi tanca en banda.

Ser més del 50 o el 60% garantiria el referèndum?

Res ho garantirà. La legitimitat serà més gran, però l'Estat continuarà dient que no. Quan siaguem el 60% ens dirà que hauríem de ser el 65%, i quan siaguem el 65% ens dirà el 70%.

Llavors? Un altre 1-O? Reivindicar que el referèndum ja s'ha fet? Què proposa?

El que nosaltres hem de poder garantir és un horitzó, i en

La nostra força és que durant mil dies no hem desistit. I per tant seguirem amb la mateixa energia i determinació

aquests moments és evident que ningú sap per quins camins haurem de transitar. En vam tenir un, que va ser l'1-O. Però recordi que l'1-O no apareix a l'horitzó fins un any abans. Hem de ser conscients que estem construint un recorregut polític sense manual d'instruccions, sense les certes que tots volem a la vida. Hi ha incertesa? Sí. Però vàrem ser capaços de fer un 1-O. I hem de confiar que si som forts i estem mobilitzats, tindrem la capacitat de construir un moment, un espai, que ens permeti plantejar a l'Estat la resolució del conflicte. Mentre no tinguem la fórmula concreta, no ens n'hem d'oblidar, de la independència. No ens hem d'aturar.

La repressió, però, ha fet el seu efecte.

Sí. Però menys del que ells voldrien. Fixi's que tots els presos mantenim posicions i expectatives amb la independència com

a horitzó, i que cap enquesta indica que la independència estigui perdent adeptes. Una altra cosa és que tots hem après, i jo el primer, que la independència no serà per demà passat. Això ho sabem. Però que no sigui per demà passat no vol dir que deixem de pressionar per aconseguir-la, deixem de lluitar perquè sigui per demà passat. Ens hem de carregar de paciència, de convenciment, i de visió política. Tornar a carregar bateries i seguir. Insisteixo: de la mateixa manera que el 2015 ningú imaginava que dos anys després hi hauria un 1-O, hem de ser conscients que podem tornar a generar una nova ocasió.

I això passa per...

Per tornar a recuperar confiança, entre institucions i ciutadania, en els lideratges..., i tornar a crear aquelles condicions que ens permetin anar sumant. Objectivament hi ha motius per tenir confiança: l'Estat està en una crisi més profunda que no ho estava anys enrere, no només per la crisi de la Corona, sinó perquè en aquests mil dies ja ha ensenyat totes les seves cartes repressives... Avui, sense que Espanya sigui Turquia, perquè Espanya no és Turquia, el que és evident és que el Consell d'Europa està fent informes sobre Espanya i Turquia. Ha perdut credibilitat i legitimitat democràtica. En la crisi de la pandèmia ens ha deixat clar que el que fa és recentralitzar..., ha demos-

trat que en el seu ADN això de l'Espanya autonòmica o plural no existeix. Aquests elements, que podien haver creat un horitzó preferible per als qui no volien la república, ja no existeixen. L'unionisme a Espanya és més ranci que mai. I, és clar, nosaltres hem après la lliçó del 2017.

Hi va haver ingenuïtat el 2017?

Efectivament, es pot dir que hi va haver una certa ingenuïtat. Pagàvem inexperiència. Estàvem transitant per uns escenaris on mai abans ni Catalunya ni cap dirigent polític ni social havia transitat. Ens vàrem creure les nostres propostes. I ens van enganyar. Ens van enganyar d'una manera... Vam ser innocents? És probable. Doncs hem après la lliçó. La vida no s'acaba, i la vida d'un país encara menys. Dos anys després, amb mil dies a la presó, amb milers de represaliats i investigats, amb gent a l'exili, podem dir: "Ei, som aquí!" I som aquí amb aspiracions reals de tornar a governar les institucions del país i per continuar plantejant un relat europeista i de consolidació d'un estat. El balanç? En el terreny personal, és dur; en el polític, és frustrant, perquè no vàrem saber aprofitar l'1-O; però, passat el temps, crec que hem de saber-ho llegir en clau d'esperança. La independència és irreversible. Estem en un procés que no s'ha aturat i que hem d'acabar. Pit i collons!, vaja. ■

POLÍTICA LA REPRESSIÓ

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

OPINIÓ

1.000 nits, la lluita continua

“La presó no és el pitjor lloc del món per a algú que pensa”

Nadya Toloknó
(Pussy Riot)

El 16 d'octubre del 2017 vaig entrar a la presó estimant-me com mai la vida. I de la mateixa manera que els primers dies vaig reconèixer la por, també vaig anar aprenent que la llibertat interior pot ser molt més forta que l'exterior. Personalment, vaig comprendre que part del meu destí no em pertanyia, vaig entendre i assumir que l'Estat m'havia convertit en un pres polític. Així que, precisament per això, vam decidir fer de la presó el millor altaveu de la lluita per l'autodeterminació i els drets humans vulnerats.

Els primers dies a Soto del Real, des d'un passadís, un pres em va cridar: “iCuixart –o potser va dir Sánchez, perquè sovint ens confonien...–, escribelo todo, te va a ir de puta madre!” Li vaig fer cas. I això m'ha ajudat a convertir la presó en un aprenentatge continu. La lectura, l'escriptura o més endavant la ceràmica són encara avui refugis i font de plaer.

De fet, en el meu cas soc a la presó pel fet de ser el 10è president d'Òmnium Cultural, per haver cridat a la mobilització no violenta i donat suport a un referèndum. Segueixo procurant que cadascun dels meus actes respongui a l'objectiu de convertir la repressió en palanca democràtica. Lluitant per sortir amb dignitat de la presó i sense renúncies, arribi quan arribi el final de la condemna i siguin quines siguin les circumstàncies.

Vaig dir-li al jutge que assumo les conseqüències dels meus actes perquè la tardor del 2017 com a societat civil vam fer el que havíem de fer. Perquè davant del dilema d'acatar una suspensió considerada injusta o exercir drets fonamentals, vam tenir ben clar que el nostre deure moral era exercir la desobediència civil.

Declaració de juristes a favor del dret d'empara de Jordi Cuixart ■ JOSEP LOSADA

I, malgrat les amenaces, no tinc cap dubte que ho farem sempre que calgui perquè la força de la mobilització pacífica és la persistència, la defensa de l'interès col·lectiu per damunt de l'individual, sense deixar-nos ningú pel camí. Perquè la lluita no violenta és l'eina més poderosa

envolta la figura del cap de l'Estat.

Però aquests 1.000 dies de presó que portem el meu company i amic Jordi Sánchez i jo són, sobretot, i modestament, símbol d'una societat catalana que ha perdut la por i ja no vol renunciar a les seves legítimes as-

seguits sota el govern de Pedro Sánchez que amb tot el mandat de Rajoy.

Necessitem ser més determinats, de ben segur, i aprendre a fer de la incertesa estímul per arribar a recuperar els grans acords de país que ens han permès avançar en situacions encara més adverses. Som conscients de les dificultats, però també del poder i la força de la gent. Tot passa per la gent.

Per això, la coherència ha de dotar de legitimitat cada nova passa. Ens pertoca ser tan exigents amb nosaltres mateixos com ho som i serem amb els altres. Seguirem treballant per facilitar que es trobi una estratègia compartida.

Passi el que passi amb el compliment de la condemna, no tinc cap dubte que ni les amenaces, ni la presó, ni l'exili mai més no seran cap límit per a les aspiracions nacionals. Que serem capaços de seguir enfortint el sentiment de pertinença

col·lectiva i combatre les greus injustícies socials que s'aguditzen sobre la crisi del 2008 i ara la de la Covid.

Si fa gairebé tres anys vaig entrar a la presó com a president d'Òmnium Cultural, la meua responsabilitat és sortir-ne com a president, sempre que ho vulguin els socis. Perquè l'Estat espanyol mai decidirà qui és el president o la presidenta de la nostra entitat.

Avui, juntament amb en Marcel Mauri i una junta renovada, Òmnium enforteix prop de 60 anys de feina insubornable en defensa de la llengua, la cultura i la cohesió social. També conscients que els revolucionaris de debò diuen molt menys del que fan i fan molt més del que diuen. Després de 1.000 nits, que ningú no ho dubti: persistim i no renunciem a res.

Amb en Jordi Sánchez portem mil dies a la presó i la societat catalana ha perdut la por, no vol renunciar a la legítima aspiració com a poble

que tenim, com a ciutadans, per canviar lleis injustes, i perquè aquests 1.000 dies de presó en són l'exemple més clar. Des del *Jo Acuso* al Tribunal Suprem, fins al *Demà pots ser tu* o tota l'acció internacional fins a arribar a Estrasburg. Denunciant a la Sala l'aval de Felip VI a la brutalitat policial així com avui denunciem també al món la corrupció que

piracions com a poble. Com diu Fatima Meer, hem lluitat per la pròpia confiança, que ens encoratja i ens allibera de les pors.

Així va ser possible l'1 d'Octubre, com així es fa front a la presó i l'exili, a una repressió que continua en causes obertes i té un balanç de 2.500 represaliats. O amb una llei mordassa que lluny de derogar-se ja porta més per-

Jordi Cuixart